

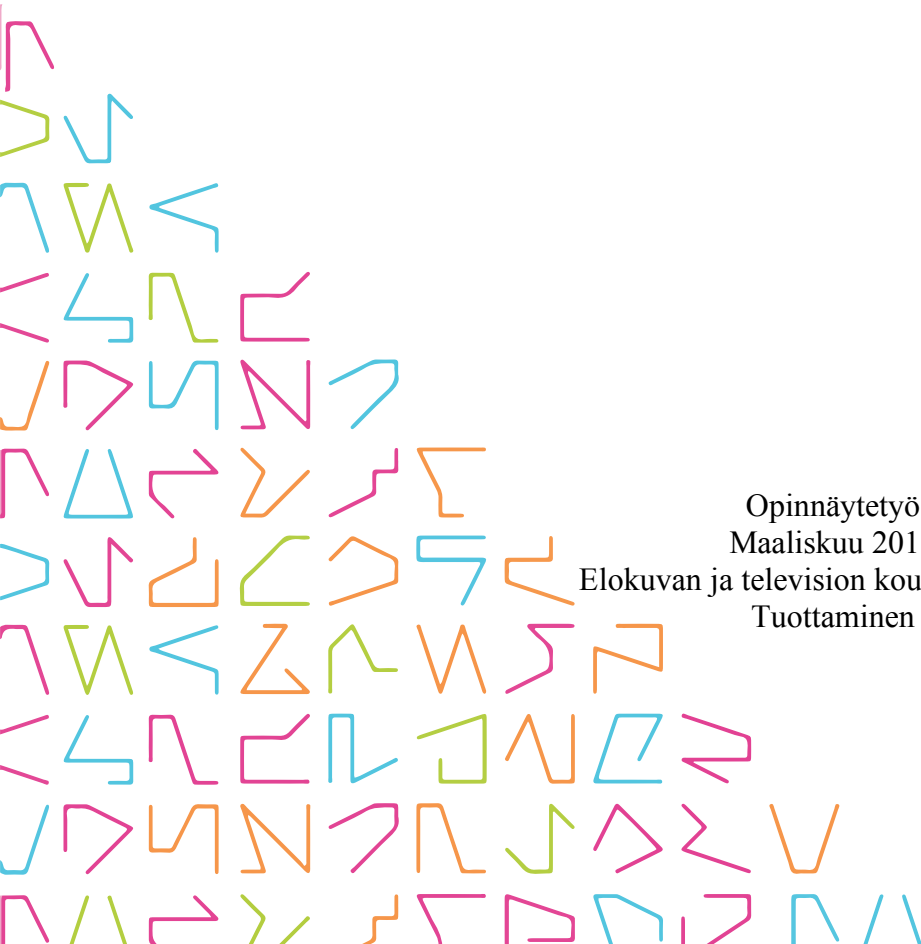

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULUN ASIAKASPROJEKTIN HALLINTAMALLIN KEHITTÄMINEN

Media-alan, tietojenkäsittelyn ja Proakate-
mian koulutuksissa

Anni Koskela

Opinnäytetyö
Maaliskuu 2018
Elokuvan ja television koulutusohjelma
Tuottaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Elokuvan ja television koulutusohjelma
Tuottaminen

KOSKELA, ANNI:

Tampereen ammattikorkeakoulun asiakasprojektien hallintamallin kehittäminen
Media-alan, tietojenkäsittelyn ja Proakatemian koulutuksissa

Opinnäytetyö 39 sivua, joista liitteitä 7 sivua
Maaliskuu 2018

Tämä opinnäytetyö on selvitys Tampereen ammattikorkeakoulun (myöhemmin TAMK) opiskelijoiden asiakasprojektien hallinnan nykytilasta. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutuksille sekä Proakatemialle yhteistä sovellettavissa olevaa asiakasprojektihallintamallia varten. Tutkimus tehtiin, jotta jatkuvasti lisääntyvien asiakasprojektien hallintaa saataisiin yhdenmukaistettua ja selkeytettyä sekä TAMK:n edustajille, opiskelijoille että asiakkaille. Tutkimusmenetelmänä käytettiin teemahaastattelua.

Tutkimuksessa selvisi, että kaikissa tutkimuksessa mukana olleissa koulutuksissa oltiin suhteellisen tyytyväisiä asiakasprojektien hallinnan nykytilaan. Koulutukset toimivat keskenään hyvin erilaisilla periaatteilla ja eri koulutusten asiakasprojektit eivät olleet suoraan verrattavissa toisiinsa. Opettajien ja oppilaiden vastuut ja motiivit vaihtelivat riippuen siitä, oliko kyse opintoihin kuuluvasta pakollisesta asiakasprojekti- tai opiskelijaosuuskuntien asiakasprojekteista.

Yhdessäkään koulutuksessa ei toivottu pakottavia projektinhallintamalleja ja ylimääräistä byrokratiaa haluttiin välttää. Sen sijaan selkeät ohjeistukset ja toimintamallit muun muassa palkkauksen, asiakashankinnan ja rahaliikenteen sujumisen suhteen olisivat toivottuja. Selvisi myös, että media-alan koulutuksessa olisi tarvetta ohjelmistolle, jolla voisi tarkastella ja hallita samanaikaisesti käynnissä olevia projekteja sekä niiden resursseja ja tätä kautta taata kuvauskaluston riittävyys kaikkiin projekteihin.

Esille nousi huomio siitä, että osuuskunnista ja mahdollisuudesta teettää opiskelijatyötä ei löytynyt TAMK:n internetsivuilta helposti ja selkeästi informaatiota eikä työnäytteitä ollut saatavilla. Asiaan toivottiin pikaisesti muutosta.

Asiasanat: projekti, asiakasprojekti, hallintamalli, tutkimus, kehittäminen, media, tietojenkäsittely, yrittäjyys, johtajuus

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Film and Television
Production

KOSKELA, ANNI:

Development of customer project management models in Tampere University of Applied Sciences

In cases of Degree programmes in Media and Business information technology and Proacademy.

Bachelor's thesis 39 pages, appendices 7 pages

March 2018

This thesis is a study about the present state of customer project management in Tampere University of Applied Sciences (later TAMK). The objective of this study was to create information for mutual, applicable management model in customer projects for degree programmes in Media and Business information technology and for Proacademy. This study was made so that management of constantly increasing amount of customer projects would be more in line and clear for deputies, students and customers of TAMK. The research application was semi-structured interview.

The results of this thesis defined that there were quite pleased parties in all degree programs which were involved, what comes to a current state of management of customer projects. Degree programs are acting with various principals and the customer projects of separate degree programs were not straightly comparable to each other. Responsibilities and motives of teachers and students varied a lot, depending if the project was concerning mandatory course of customer projects or customer project of student cooperatives.

Mandatory models of project management and redundant bureaucracy were wanted to avoid in all degree programs. Instead of those, clear instructions and operations models inter alia with salary, providing customers and money flow were desired. It also came out that in degree program of Media, there were a serious need for software which creates an opportunity to check and manage both ongoing projects and resources of those. By that way it would be possible to guarantee sufficiency of filming utensil for every project.

An observation come out that information concerning student cooperatives and possibility to utilize student work were not easy to find and there was not any clear information in web pages of TAMK. Also, demonstrations of skills were not available. Change for those issues were hoped to happen quickly.

Key words: project, customer project, management model, research, development, media, data processing, entrepreneurship, leadership

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUKSEN TAUSTA.....	7
2.1	Kohdeorganisaation esittely	7
2.2	Media-alan koulutus.....	7
2.2.1	Suomenkielinen media-alan koulutus.....	7
2.2.2	Degree programme in Media and Arts	8
2.3	Tietojenkäsittelyn koulutus	9
2.4	Proakatemia	10
2.5	Tutkimuksen lähtökohdat.....	10
3	PROJEKTINHALLINNAN MENETELMÄT JA TEORIAMÄÄRITELMÄT	12
3.1	Projektin määritelmä	12
3.2	Asiakasprojektin määritelmä	12
3.3	Ketterä projektimalli eli lean	13
3.4	Asiakasprojekti kouluympäristössä.....	13
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	15
4.1	Tutkimuksen tavoitteet.....	15
4.2	Haastattelu tutkimusmenetelmänä	15
4.3	Haastateltavien valinta	16
4.4	Haastattelukysymykset.....	16
4.5	Haastattelujen toteutus ja tutkimusaineiston analyysi.....	17
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET	18
5.1	Toimintaympäristön haasteet ja vaatimukset	18
5.2	Asiakasprojektien hallinnan nykymallit.....	18
5.2.1	TUUBI-malli	20
5.2.2	Media-ala	21
5.3	Tietojenkäsittely.....	23
5.4	Proakatemia	24
6	KEHITYSEHDOTUKSET.....	25
6.1	Media-ala.....	26
6.2	Tietojenkäsittely.....	27
6.3	Proakatemia	27
7	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	29
8	YHTEENVETO	30
	LÄHTEET.....	32
	LIITTEET	34

Liite 1. Kehittämissuunnitelma.....	34
Liite 2. Haastattelukysymykset	38

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Tampereen ammattikorkeakoulun asiakasprojektien hallinnan nykytilaa ja toiveita sen kehittämiseksi. Tavoitteena on löytää ratkaisuja projektihallintaan niin, että eri koulutusalojen käytäntöjä voitaisiin yhdenmukaistaa tulevaisuudessa ja tehdä asiakasprojektien hallinnasta helpompaa sekä opettajille, opiskelijoille että asiakkaille.

Tutkimus toteutettiin Tampereen ammattikorkeakoulun toimeksiantona vuosien 2017 ja 2018 aikana. Tässä opinnäytetyössä esitellään koulutusohjelmien edustajien näkemyksiä asiakasprojektien hallinnan nykytilasta ja kerrotaan heidän toiveistaan tulevaisuutta ajatellen.

Tutkimuksessa keskityttiin selvittämään Tampereen ammattikorkeakoulun media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmien sekä Proakatemian vakiintuneita tapoja toimia asiakasprojekteissa. Tutkimuksen tarkoituksena oli koulutusohjelmien edustajien haastatteluihin tukeutuen selvittää, onko tarvetta mahdolliselle yhteiselle asiakasprojektien hallintamallille ja muulle kehitykselle asiakasprojekteihin liittyen. Tutkimus toteutettiin haastattelemalla eri koulutusohjelmien edustajia.

Haastatteluissa keskityttiin sellaisiin organisaatioiden edustajiin, jotka ovat vastuussa asiakasprojektien ohjaamisesta. Opiskelijoiden näkökulmaa taas selvitettiin Proakatemiasta tehdyssä selvityksessä.

Seuraavissa kappaleissa avataan tutkimuksesta saatua tutkimustietoa. Tulokset on esitelty pääosin koulutusohjelmittain, jotta ne olisivat selkeästi luettavissa ja helposti ymmärrettävissä.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTA

2.1 Kohdeorganisaation esittely

Tampereen ammattikorkeakoulussa (TAMK) on 10 000 opiskelijaa yli 40 tutkinto-ohjelmassa. TAMK:sta valmistuu vuosittain lähes 2000 alansa ammattilaista ja henkilöstöä on noin 720. Tampereen ammattikorkeakoulun vuosibudjetti on 66 miljoonaa euroa.

Monialaisuus ja monimuotoisuus ovat TAMK:n ominaispiirteitä. Koulutuksessa ja kehittämishankkeissa eri alojen osaamisia yhdistellään luovasti ja rohkeasti.

Tampereen ammattikorkeakoulu on yksi Suomen suurimmista ammattikorkeakouluista.

AMK-laki määrittelee ammattikorkeakoulun päätehtäväksi tarjota korkeakouluopetusta työelämän ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Lisäksi ammattikorkeakoulun pitää harjoittaa aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

TAMK keskittyy toiminnoissaan hyvinvoinnin ja terveyden, talouden ja tuotannon sekä oppimisen ja luovuuden edistämiseen. Työelämäkorkeakouluna TAMK varmistaa opiskelijoilleen parhaat oppimismahdollisuudet ja osallistuu alueen työelämää kehittävään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan, kuten Tampere3-prosessiin, jonka tavoitteena on luoda tieteenalojen rajapinnoista ammentava monialainen, innostava ja globaalisti kiinnostava tutkimus- ja oppimisympäristö, jolla on vahvaa kansallista ja kansainvälistä painoarvoa ja vetovoimaa. (TAMK: Strategia)

2.2 Media-alan koulutus

2.2.1 Suomenkielinen media-alan koulutus

Tutkinto on ammatillisesti suuntautunut bachelor-tason korkeakoulututkinto, josta valmistuu medianomiksi. Opinnoista saa valmiudet toimia media-alalla, erityisesti elokuvan

ja television taiteellisissa ja tuotannollisissa tehtävissä. Koulutuksessa voi valita tuottamiseen, käsikirjoittamiseen, kuvaukseen, leikkaukseen tai äänisuunnitteluun suuntaavat opinnot. Lisäksi tutkintoon voi liittää esimerkiksi radiotyöhön, tapahtumatuotantoon tai ohjaukseen liittyviä opintoja. (TAMK: Media-alan koulutus 2018.)

Tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä ja se on tarkoitus suorittaa neljässä vuodessa. Keskeisin opetusmenetelmä on projektioppiminen. Projektitoiminnassa olennaisia vaiheita ovat toteutettavan projektin valinta, oppimistavoitteiden asettaminen, projektin suunnittelu, tuotantovaihe, jälkituotanto ja loppuarviointi. Kaikissa vaiheissa on mukana opettajan ohjausta ja arviointia sekä ryhmässä että yksilökohtaisesti. (TAMK: Media-alan koulutus 2018.)

Tavoitteena on, että opiskelija tekee valmistuessaan luovia ja toimivia ratkaisuja ideoinnissa, käsikirjoittamisessa ja tuotantoprosesseissa. Lisäksi opiskelija hallitsee valmistuttuaan oman ammattialansa ilmaisun, työmenetelmät sekä teknologian ja osaa toimia alan tyypillisissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa, suunnitella ja johtaa mediatuotantoja. Tärkeää on myös osata toimia osana työryhmää. Tavoitteena on myös pystyä toimimaan alan yrittäjänä kotimaisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla. (TAMK: Media-alan koulutus 2018.)

2.2.2 Degree programme in Media and Arts

Media and Arts on englanninkielinen yksi Mediapoliksessa oleva media-alan koulutus, jossa opiskellaan musiikin tuotantoa, interaktiivista mediaa ja taidetta. Opinnot suoritetaan Mediapoliksen kampuksella Tohlopissa suomenkielisen media-alan koulutuksen tapaan. Tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä ja se on tarkoitus suorittaa neljässä vuodessa. (TAMK: Media and Arts 2018)

Media and Arts koulutus antaa opiskelijoille valmiudet toimia alallaan asiantuntijatehtävissä, kehittäjinä sekä yrittäjinä niin Suomessa kuin ulkomailla. Valittavana on lukuisia eri opintopolkuja, kuten pelisuunnittelu ja -tuotanto, musiikkituotanto ja erilaisia taiteen

muotoja. Tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä ja tutkinnon suorittaminen kestää normaalisti 4 vuotta. Opiskelijasta tulee valmistuttuaan ”Bachelor of Culture and Arts”. (TAMK: Media and Arts 2018.)

Media and Arts ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelma tekevät yhteistyötä toisena lukuvuonna Games Academy -brändin alla. Games Academyssa Media and Arts -koulutuksen opiskelijat toimivat pelituotannoissa artisteina, kun taas tietojenkäsittelyn puolen opiskelijat toimivat koodaajina. (TAMK: Media and Arts 2018.)

2.3 Tietojenkäsittelyn koulutus

Tutkinto on ammatillisesti suuntautunut bachelor-tason korkeakoulututkinto.

Tietojenkäsittelyn koulutuksesta opiskelija saa kattavan ohjelmointiosaamisen. Keskeisiä opiskelumenetelmiä ovat tiimi- ja projektioppiminen. Koulutuksessa voi suuntautua ICT-yrittäjyyteen, ohjelmistotuotantoon, pelituotantoon tai web-palveluiden tuottamiseen. ICT-yrittäjyyden suuntautumispolku toimii yhteistyössä Proakatemian kanssa ja pelituotannon suuntautumispolku toteutetaan englannin kielellä osana TAMK Games Academya.

Tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja tutkinnon suorittaminen kestää normaalisti 3,5 vuotta. Tietojenkäsittelyn koulutuksesta opiskelija valmistuu tradenomiksi.

Peliopintoja voi suorittaa TAMKissa Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa. Tietojenkäsittelyn opiskelijoista reilu 20 voidaan valita pelituotannon suuntautumisvaihtoehtoon. Opinnot kestävät 3,5 vuotta ja johtavat tietojenkäsittelyn tradenomien tutkintoon.

Koulutus järjestetään Tampereella. Koulutuksessa tehdään yhteistyötä paikallisten alan yritysten ja yhteisöjen kanssa. Lisäksi tehdään yhteisiä hankkeita sekä opiskelijavaihtoa sekä koti- että ulkomaalaisten korkeakoulun kanssa. (Pelikoulutus: opinnot. 2018.)

2.4 Proakatemia

Proakatemiassa erikoistutaan yrittäjyyteen ja opiskelijat tulevat eri koulutuksista. Suurin osa opiskelijoista opiskelee liiketalouden tai yrittäjyyden ja tiimijohtamisen koulutuksissa. Proakatemiassa opiskelee myös tietojenkäsittelyn, palveluliiketoiminnan, fysioterapian ja sosiaalialan opiskelijoita. Proakatemiassa järjestetään myös yrittäjyyden ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opetusta ja valmennusta.

Proakatemiassa ovat käytössä tiimioppimisen menetelmät. Vuodesta 1999 lähtien Proakatemiassa on perustettu yli 30 tiimiyritystä, ja vuosittain niitä perustetaan kolme tai neljä lisää.

Proakatemiassa oppimisympäristönä toimii toisten opiskelijoiden kanssa perustettava tiimiyritys. Yrittäjän tiedot ja taidot sekä toimintaympäristö muuttuvat jatkuvasti ja Proakatemiassa opiskelijalla on mahdollisuus hankkia alan uusin osaaminen. Yleisiä sisältöjä opinnoissa ovat johtaminen, myynti ja markkinointi, yrityksen talous, tiimityöskentely sekä luovat tuotteet ja liiketoimintamallit. Opintojen tavoitteena on kasvattaa jatkuvasti opiskelijan markkinatuntemusta ja bisnesälyä. Tiimiyrittäjyksen jäsenenä pääsee kehittämään monia työelämässä tärkeitä metataitoja, joita ovat esimerkiksi visionäärisyys, rohkeus, yhteistyötaidot, viestintätaidot, tunneäly ja käytännön johtamisosaaminen.

Proakatemiassa oppiminen tapahtuu yhdessä oman tiimin ja muiden tiimien kanssa. Tiimioppiminen vaatii vahvaa sitoutumista ja läsnäoloa. Aktiivinen osallistuminen tiimin toimintaan on edellytys hyviin tuloksiin. (TAMK: Proakatemia.)

2.5 Tutkimuksen lähtökohdat

Opinnäytetyö on osa TAMK:n laajempaa kehittämishanketta, jota varten tehdään yhteensä viisi eri tutkimustyötä, joissa tutkitaan asiakasprojekteihin liittyviä keskeisiä käsitteitä ja toimintamalleja.

TAMKilla on olemassa strategia ja valmiita projektinhallintamalleja. Tutkimuksessa selvitetään, miten niitä hyödynnetään ja koetaanko niitä hyviksi ja tarpeellisiksi haastateltavien omista koulutusohjelmissä. Samalla selvitetään, olisiko yhteinen projektinhallintamalli käyttökelpoinen eri koulutusohjelmissä.

Asiakkuuksien kehittäminen on TAMKissa entistä keskeisempi strateginen tavoite. Eri-laisten projektien määrän lisääntyessä haasteeksi tulevat erityyppisten projektien sekä rinnakkain toteutettavien projektien hallinta sekä niiden ohjaaminen koulutusyksikössä. Haasteena on myös, miten projekteista kommunikoidaan asiakkaiden ja toimeksiantajien kanssa. Siksi on tärkeää tehdä TAMKin opiskelijoiden asiakasprojektien prosessit näkyviksi, jotta projektin eri osapuolet hahmottavat ne samalla tavalla ja toimintatavoista voidaan sopia. (Liite 1.)

Eri koulutusaloilla voi olla suuria alakohtaisia eroja siinä, miten projektioppimista toteutetaan. Yhteistä eri aloille on kuitenkin prosessi, jossa on mukana lähtötilanteen arviointi, ongelmaan tai haasteeseen liittyvä tavoitteiden asettelu, projektin ohjattu toteutus ja lopuksi arviointi, palaute ja jatkotoimenpiteistä sopiminen. (Liite 1.)

TAMKissa panostetaan asiakasprojekteihin, sillä tulevaisuudessa 20 % koulutuksen rahoituksesta tulisi tulla jatkossa ulkopuolisilta tahoilta. (Haastateltava Media 3.)

3 PROJEKTIHALLINNAN MENETELMÄT JA TEORIAT

3.1 Projektin määritelmä

Projekti on sarja ainutlaatuisia, monimutkaisia ja toisiinsa kytkeytyviä toimintoja, joilla on yksi tavoite tai päämäärä ja jotka pitää toteuttaa määrättyssä ajassa, määrättyllä budjetilla ja määrättyjen spesifikaatioiden mukaan. (Project Management Body Of Knowledge 1996.)

Projekti on elementeistä koostuva tapa hoitaa jokin asia. Se on sarja toimintoja, joilla on määrätty järjestys. Yhden toiminnan tuotos on toisen syöte. Projektilla on määrätty alku ja loppu. Keskeisessä asemassa ovat projektin laajuus, projektiin kuluva aika ja projektin kustannukset. Projektityö sopii parhaiten tilanteisiin, joissa sekä työnohjaus että toteutus vaativat useiden tahojen osallistumista. Perinteinen projekti jaetaan viiteen vaiheeseen. Projektin asettaminen, suunnittelu, toteutus, seuranta ja päättäminen. (Project Management Body of Knowledge 1996.)

Projekti on kertaluontoinen ja kestoltaan rajattu sekä aikataulutettu tehtäväkokonaisuus, joka tähtää sille varatuilla resursseilla ja panoksilla kestäviin, ennalta määriteltäviin tuloksiin. Projekti on työtä ja toimintaa, joka organisoituu projektikokonaisuudeksi, jossa on yleensä mukana ulkopuolista rahoitusta. (Projekti-instituutti: projektijohtamisen sanastoa.)

3.2 Asiakasprojektin määritelmä

Asiakasprojektissa on yhteistyöyritys, jonka toimeksiantona projekti toteutetaan. Projektissa otetaan huomioon asiakkaan toiveet, tarpeet ja projektille asetetut tavoitteet. Asiakas on mukana projektin eri vaiheissa toimeksiantajana. Asiakas voi olla yritys tai yksityishenkilö. Asiakas määrittää projektille resurssit, joiden puitteissa projekti tulee toteuttaa. Projektin toteuttaja on vastuussa toimeksiantajalleen ja tämän tulee toimia asiakkaan asettamien raamien ja resurssien rajoissa. Asiakasprojektissa asiakas maksaa projektissa syntyvät kulut, työntekijöiden palkat ja muut menot.

3.3 Ketterä projektimalli eli lean

Leanin peruseräiteena on ajatus mahdollisimman häiriöttömän ja läpinäkyvän kokonaisprosessin luomisesta. Tätä ketterää projektimallia hyödynnetään heti projektin alusta alkaen lopputuotteen valmistumiseen saakka. Tähän pyritään prosessin jatkuvalla kehittämisellä, jolloin minimoidaan mahdollisten häiriöiden esiintymistä ja reagoidaan niihin heti, kun ne huomataan.

Tässä toiminnassa tärkeimpiä toimintaa ohjavia tekijöitä ovat asiakkaalle arvoa tuottavat asiat kuten hinta, laatu, läpimenoaika, työntekijöiden sitoutuminen sekä jatkuva parantaminen, joiden avulla koko prosessin kokonaistoiminta järjestetään uudestaan. Lean-mallissa tavoitteena on perinteistä projektimallia nopeampi reagointi, joustavampi työtapa sekä parempi tuottavuus ja sen tunnuspiirteinä ovat tehokkuus, työn uudelleenorganisointi, tiimityö ja pyrkimys nollavirheeseen, joka lopulta johtaa jatkuvaan parantamiseen. (Hannus 1995, 213-217.)

Lean-mallissa pyritään minimoimaan byrokratia ja pakottavat kaavat, jotta projekti pysyttäisiin saattamaan nopeasti ja tehokkaasti alusta loppuun asti. Koska asiakas maksaa asiakasprojekteissa käytännössä kaikki kulut, olisi sen hyvä mukailta mahdollisimman paljon leanin mukaista projektimallia, mikä tähtää kaikessa tekemisessä tuottamaan arvoa asiakkaalle.

3.4 Asiakasprojekti kouluympäristössä

Korkeakoulujen, yliopistojen ja yritysten välisen tutkimusyhteistyön keskeisin yhteistyömuoto on tällä hetkellä projekti. Opiskelijaprojekti on yrityksille kokonaisuus, joka on ajallisesti ja kustannuksellisesti helppo hahmottaa. Projekti mahdollistaa monen opiskelijan erilaisten taitojen hyödyntämisen yhteisten päämäärien hyväksi. Opiskelijaprojekteissa opiskelijaryhmä ratkaisee yritykseltä saatua tehtävänantoa. Yleensä ryhmää tukee

ohjaaja, joka avaa pääsyn tiedemaailman uusimpaan tietoon. Yritys puolestaan on nimenyt ryhmälle kontaktihenkilön, jonka kautta ryhmä saa tietoa ja ohjeistusta. (Vihervaara 2015, 120.)

Kouluympäristössä asiakasprojektilla tarkoitetaan yrityksen kanssa tai yritykselle tehtävää projektia, johon asiakasyritys tuo rahaa. Asiakkaalla saattaa olla koulutusympäristöstä riippuen vastuuta opiskelijoiden oppimisesta tai opiskelijaryhmät toimivat yrityksen kaltaisesti, jolloin kyseessä on hyvinkin perinteinen business to business- eli yritykseltä yritykselle -projekti.

TAMKin Proakatemiassa ja muussa osuuskuntatoiminnassa asiakasprojektioppiminen perustuu kaupalliseen ajatteluun ja työstä maksetaan palkkio. Osuuskunnissa opiskelijat ovat itse täysin vastuussa omasta toiminnastaan suoraan asiakkaalle. Osa projekteista otetaan vastaan oppimismielessä ja osa rahan takia. (Airila, K. & Kiviranta, M, 2017.)

TAMKin Media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmien opintoihin sisältyvät asiakasprojektit tarkoittavat projektikokonaisuuksia, joissa on asiakas ja joihin saadaan rahoitusta ulkopuoliselta taholta. Näissä projekteissa ei välttämättä kuitenkaan makseta opiskelijoille palkkaa vaan opiskelijat saavat panostaan vastaan opintopisteitä. Tärkeintä on oppia toimimaan asiakkaan kanssa ja saada mahdollisimman realistinen kuva alan työelämästä.

TAMKin projektitoiminta nojautuu strategiaan painoaloihin ja tukee niiden kehittämistä kansallisesti merkittäviksi kokonaisuuksiksi, joilla on myös kansainvälistä toimintaa. TAMKin opetushenkilöstö ja opiskelijat ovat keskeisessä roolissa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa sekä niiden valmisteluissa. Pirkanmaalaisen elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kehittämistarpeet ovat lähtökohtana tässä toiminnassa ja projektien rahoitus tulee pääosin TAMKin ulkopuolelta. (TAMK: TKI-toiminta. 2018.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimuksen tavoitteet

Hankesuunnitelmassa tutkimuksen tavoitteeksi oli määritelty Tampereen ammattikorkeakoulun asiakasprojektimallien ja käytäntöjen selvittäminen. Esimerkkitapauksina olivat Media-ala, Tiko ja Proakatemia. (Liite 1.)

Tarkoituksena oli kartoittaa eri koulutusohjelmien asiakasprojektien hallinnan nykytilaa, jotta sitä voitaisiin kehittää eri alojen välillä yhtenäisemmäksi ja selkeämmäksi. Tavoitteena oli tuoda esiin ideoita ja toiveita mahdollista, eri koulutusalojen yhteistä, asiakasprojektien hallintamallia varten.

Hanke koostuu useista eri tutkimuksista, joiden pohjalta on tarkoitus tuottaa TAMK:n opiskelijaprojektien yhteinen ohjeistus, joita voi soveltaa projekti- ja koulutuslakohtaisesti. Tarkoituksena on tuottaa digitaalinen, visuaalisesti selkeä ja helppokäyttöinen ohjeistus sekä lyhyt asiakasprojektien perusmallin graafinen kuvaus.

4.2 Haastattelu tutkimusmenetelmänä

Tutkimusmenetelmänä käytettiin haastattelua, sillä se antaa mahdollisuuden tuoda monipuolisesti esille asioita asiakasprojektien hallinnan nykytilasta. Haastattelu mahdollistaa asiaan syvemmän tarkastelun, joka on välttämätöntä halutun tutkimustiedon saavuttamiseksi.

Teemahaastattelu valittiin menetelmäksi, koska sen avulla aihetta pystyttiin tarkastelemaan melko vapaasti. Teemahaastattelussa on mahdollista keskittyä teemojen tarkasteluun, mikä on oleellista, kun halutaan laajempaa tietoa yksityiskohtien sijaan. Haastateltavien ääni tulee teemahaastattelussa hienosti kuuluviin ja näkemykset saadaan tuotua selkeästi esille. Tässä tutkimuksessa käytettiin puolistrukturoitua haastattelumetodia, joka tarkoitti sitä, että haastattelutilanteissa käytettiin samoja kysymyksiä, mutta niiden

muoto ja järjestys vaihtelivat hieman haastateltavien henkilöiden ja heidän esille tuomiensa asioiden mukaan. (Hirsjärvi & Hurme 2014, 47 - 48.)

4.3 Haastateltavien valinta

Tutkimukseen haastateltiin Tampereen ammattikorkeakoulun henkilökuntaa media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmista. Proakatemian haastattelussa olivat mukana sekä opiskelija että valmentaja, sillä Proakatemiassa opiskelijoilla on suurempi rooli asiakasprojektien hallinnassa kuin muissa koulutusohjelmissä.

Haastateltaviksi valittiin henkilöt, jotka olivat mukana edustamansa koulutusohjelman asiakasprojekteissa ja halusivat antaa näkemyksensä asiakasprojektien hallinnasta.

Haastatteluihin osallistui kahdesta viiteen edustajaa kustakin koulutusohjelmasta. Proakatemian opiskelijaedustajat olivat käytännössä kaikesta samaa mieltä, joten heitä ei olla eritelty tutkimustulosten analyysissä, vaan he kulkevat tutkimustuloksissa nimellä Pro 1.

4.4 Haastattelukysymykset

Haastattelukysymyksiksi valikoitui monipuolisesti kysymyksiä, jotka soveltuivat kysyttäväksi kaikkien koulutusalojen haastateltavilta. Lisäksi haastateltaville annettiin mahdollisuus vapaaseen sanaan. (Liite 2: haastattelukysymykset)

Haastattelukysymyksillä pyrittiin selvittämään mahdollisimman tarkoin ja monipuolisesti koulutusohjelma nykyisiä asiakasprojektien hallintamalleja. Lisäksi haluttiin selvittää, mitä hyvää nykyisissä malleissa on ja mitä voisi tulevaisuudessa parantaa. Haastattelussa annettiin myös mahdollisuus ideoida suoraan uutta asiakasprojektien hallintamallia.

Kysymykset pyrittiin valitsemaan niin, ettei mitään tutkimuksen kannalta oleellista jäisi selvittämättä. Tärkeintä olisi saada selville, miten nykyään toimitaan, mikä on hyvin ja missä olisi vielä parantamisen varaa.

4.5 Haastattelujen toteutus ja tutkimusaineiston analyysi

Haastattelut toteutettiin etukäteen sovituissa tapaamisissa, joissa käytiin etukäteen mietityt kysymykset läpi kahden kesken haastateltavan kanssa. Anonymiteetti nähtiin perustelluksi, koska yksittäiset henkilöt eivät välttämättä edusta yleistä käsitystä.

Haastattelut tehtiin keväällä ja syksyllä 2017. Haastattelut tallennettiin ja litteroitiin. Osa haastatteluaineistosta litteroitiin marraskuussa 2017 ja loput joulukuussa 2017. Haastattelujen litteroinnin jälkeen ne luettiin läpi ja aineistosta poimittiin tutkimuksen kannalta tärkeät teemat.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Toimintaympäristön haasteet ja vaatimukset

Suurin haaste tutkimuksessa oli tutkittavien koulutusohjelmien erilaisuudessa, sillä koulutusohjelmien toimintatavat asiakasprojektien suhteen olivat keskenään hyvin erilaiset.

Proakatemiassa ei ole ollenkaan asiakasprojektikurssia. Media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmien asiakasprojektikurssit taas toimivat keskenään hyvin eri tavalla. Media-alalla asiakasprojektikurssi on oma kokonaisuutensa, kun taas tietojenkäsittelyn puolella niin sanottu asiakasprojektikurssi on kokonaisuus, johon nivoutuu useita kursseja, mutta itse asiakasprojekti ei ole itsenäinen kurssi.

Proakatemiassa toimitaan osuuskuntien kautta yrittäjämäisesti ja oppilaat kantavat itse vastuun omien yritystensä toiminnasta. Näin toimitaan myös muiden koulutusohjelmien opiskelijoiden pyörittämissä osuuskunnissa, mutta näiden osuuskuntien projektit eivät ole suoranaisesti osa opintoja, vaan ne kulkevat opintojen rinnalla. Osuuskuntatoiminnasta voi kuitenkin tilanteesta riippuen saada projektipisteitä.

Pelikoulutus ja Media and Arts tekevät projekteja vielä kolmannella tavalla. Games Academyn tekemät asiakasprojektit tuotetaan TAMK EDU:n eli TAMK:n Täydennyskoulutus ja palvelut -yksikön kautta, mutta toisin kuin osuuskuntia, sitä organisoivat opettajat ja siellä osa opiskelijoista voi suorittaa peliprojekteissa opintoihin kuuluvan työharjoittelun palkallisena.

5.2 Asiakasprojektien hallinnan nykymallit

Asiakasprojektien hallintamalleilla tarkoitetaan tapoja, joilla eri koulutusohjelmissa hallitaan asiakasprojektien vaiheita alusta loppuun. Jokainen projektinhallintamalli sisältää yleensä muutamia yleisesti esiintyviä kohtia, joita ovat esimerkiksi tarjouspyynnön tekeminen tai siihen vastaaminen, projektin aloitus, palkkaaminen, sopimusten tekeminen,

toimeksiannon toteuttaminen, palautteen anto ja laskuttaminen. Projektin vaiheet ja hallinnantarve vaihtelevat projekteittain. Projekti voi olla esimerkiksi yhden päivän valokuvauskeikka tai useiden tuhansien ihmisten tapahtuma. Projektien vaihtelevuuden ja erilaisuuden vuoksi yhteisen hallintamallin toteuttaminen saattaa olla haasteellista.

Osa TAMKissa tehtävistä asiakasprojekteista tulee TAMKin Viestintäpalveluiden kautta, mutta töitä tulee myös muista lähteistä. Ainoastaan Proakatemiolla on olemassa internetissä täytettävä oma kaavake työtarjojousia varten. Osa yhteydenotoista tulee suoraan henkilökohtaisten kontaktien kautta.

Yhteistä TAMKin asiakasprojekteissa tuntuu olevan ainakin se, että sekä asiakkaalla että TAMKilla on yleensä yksi tai muutama yhteyshenkilö. Asiakas tavataan yleensä heti projektin alkuvaiheessa aloituspalaverissa, jossa kartoitetaan asiakkaan tarpeita, toiveita ja saadaan toimeksianto. Kaikki tutkimukseen osallistuneet kannattivat kirjallisten sopimusten tekoa. Lisäksi palaverit ja erilaiset palautetilanteet koettiin hyväksi. Kaikissa asiakasprojekteissa opettajan pedagoginen tehtävä on valmentajamaista, siitä huolimatta, että osuuskuntien ulkopuolella tehtävissä asiakasprojekteissa opettajilla onkin enemmän vastuuta projektikokonaisuudesta kuin osuuskuntien valmentajilla. Asiakasprojektit koettiin kehittäväksi ja hyväksi tavaksi oppia.

Eroavaisuuksia asiakasprojektien hallinnassa on yhtäläisyyksiä enemmän. Toiset tekevät projektisuunnitelmia, toiset kirjoittavat tärkeitä asioita vain itselleen ylös, osalle riittää, että kirjaa vain tunnit ylös. Hinnoittelusta päättää jokainen osuuskunta itse, kun taas opettajien koordinoimissa asiakasprojekteissa hinnoittelusta päättää opettaja mahdollisesti yhdessä koulutusalan päällikön kanssa. Games Academyssä palkat ja rahaliikenne kulkevat Tampereen ammattikorkeakoulun Täydennyskoulutus ja palvelut -yksikön (myöhemmin TAMK EDU) kautta. Osuuskunnat hoitavat itse oman rahaliikenteensä ja media-alan asiakasprojektkursseilla kuitit, laskut ynnä muut menevät taas tuotannon opiskelijoiden ja opintotoimiston kautta. Proakatemian osuuskunnat tekevät itse uusasiakashankintaa, kun taas asiakasprojektkursseilla opettajat ovat vastuussa asiakkaan hankinnasta. Osa opiskelijoista tekee asiakasprojekteja oppimismielessä, kun taas toiset rahan takia, joten projektit valitaan eri motiivein.

5.2.1 TUUBI-malli

Media-alan koulutusohjelman projektinhallintamalli kulkee nimellä TUUBI. TUUBI-ohjeistus on löydettävissä TAMKin Intrasta ja se löytyy suhteellisen helposti, jos tietää mistä etsiä. Julkisesti ohjeita ei ole löydettävissä, sillä ohjeistus on tarkoitettu media-alan koulutuksen sisäiseen käyttöön.

Projektinhallintamalli media-alan koulutuksessa etenee seuraavasti:

“1. TUUBI-projektikäytänteiden opas

- tutustu huolellisesti ja käytä käsikirjanasi koko projektin ajan.

2. Idea-paperi

-kun idea on selkiytynyt itsellesi, täytä ideapaperi, ja varaa aika TUUBI-kokoukseen.

3. Tuotantosunnitelma

-täydennä koko ennakkosuunnittelun ajan. Täytä huolellisesti jokainen kohta ennen kuin varaat ajan 2. TUUBI-kokoukseen.

4. Välivaiheen raportointi

-kuvausten / tapahtuman tms. jälkeen täytä 3. vaiheen raportti, ja varaa aika kolmanteen TUUBI-kokoukseen.

5. Tuotannon viimeistely

-täytä huolellisesti loppuraportti, arkistokortti ja varaa aika 4. TUUBI-kokoukseen. Henkilökohtainen loppuraportti palautetaan ohjaavalle opettajalle, joka lisää sovitut opintopisteet.” (TAMK Intra, 2017, TUUBI.)

Tuubi-malli on käytössä ainoastaan media-alan suomenkielisessä toteutuksessa ja sitä käytetään lähtökohtaisesti kaikissa opiskelijalähtöisissä projekteissa.

Tuubi-mallissa on paljon hyvää, mutta sitä voisi mahdollisesti pyrkiä yksinkertaistamaan ilman, että se siitä saatava hyvä häviää. (Haastateltava: Media 3.)

5.2.2 Media-ala

Media-alan koulutuksessa tehdään kolmella eri tavalla asiakasprojekteja. Isoin yksittäinen asiakasprojekti on kolmantena lukuvuonna tehtävä kurssimuotoinen AV-toteutus, jossa asiakkaana oli vuosina 2016-2017 TAMK Viestintä. Koko vuosikurssi osallistuu 20 opintopisteen kurssikokonaisuuteen, jossa TAMK Viestintäpalveluille on tuotettu markkinointimateriaalia seuraavan kevään yhteishakua varten. (Haastateltava: Media 1.)

Asiakasprojektiurssilla opettajat neuvottelevat asiakkaan kanssa sopimusasiat. Opiskelijat saavat omille pienryhmilleen budjetit, joista tulee huolehtia ja niistä tulee pitää kiinni. Projekteissa pidetään tärkeänä, että näyttelijöille maksetaan asialliset palkat ja kaikkia alaa sitovia lakeja noudatetaan. (Haastateltava: Media 1.)

Asiakasprojektiurssilla on useita opettajia, joista yksi toimii koordinoivana opettajana. Kurssilla noudatetaan omia hyväksi havaittuja projektinohjausmalleja. Kurssin aikana tulee tehdä aikataulutetusti suunnitelmia projektin etenemiseksi ja ne tulee hyväksyttää opettajilla, mutta TUUBI-projektinohjausmallia ei tällä kurssilla käytetä. (Haastateltava: Media 1.)

Kurssin aikana opiskelijat jakautuvat pienempiin ryhmiin, jotka koostuvat eri opintopolkujen opiskelijoista. Opintopolkuja ovat kuvaus, leikkaus, käsikirjoitus, tuottaminen ja äänisuunnittelu. Asiakasprojektit tehdään pienryhmissä, joissa on riittävästi ammattitaitoa jokaiselta elokuvanteon osa-alueelta. (Haastateltava: Media 1.)

Kurssin aikana kokoonnutaan koko vuosikurssin voimin, omissa projektiryhmissä sekä oman ammattisuuntautumisen mukaisissa pienryhmissä. Pienryhmissä käydään läpi projektia juuri oman työtehtävän näkökulmasta opettajien ja kanssaopiskelijoiden kanssa. Tarkoituksena on ratkaista ongelmia ja käsitellä erilaisia projekteihin liittyviä asioita pienessä ja intensiivisessä ryhmässä, jolloin päästään oppimaan toisten opiskelijoiden kokemuksista. (Haastateltava: Media 1.)

Asiakasprojekteissa on aina välitarkastuksia, joissa käydään läpi projektin tilaa ja kurssin lopuksi järjestetään palautetilaisuus. Tähän pyritään myös muissa asiakasprojekteissa, mutta niissä ei välttämättä ole palautetilaisuuksia.

Asiakasprojektiurssin lisäksi media-alan opiskelijat voivat tehdä muita asiakasprojekteja. Osa opiskelijoiden opinnäytetöistä tehdään asiakasprojekteina. Se tarkoittaa sitä, että niihin saadaan rahoitus joko kokonaan tai osaksi koulun ulkopuoliselta taholta. Opinnäytetyöprojektit ovat erilaisia AV-tuotantoja, jotka toteutetaan yleensä koulun kalustolla ja resursseilla. Asiakasprojekteille ei ole mitään selkeitä hinnoittelumalleja, mutta koulun kalustolle löytyy vuokrahinnasto. (Haastateltava 3.)

Osa opiskelijoista on mukana myös media-alan opiskelijoiden Mediapoliksessa toimivassa Co-opolis-osuuskunnassa, joka toteuttaa asiakasprojekteja itsenäisenä toimijana valmentajana toimivan opettajan tuella. Projektit ovat yleensä suhteellisen pienimuotoisia AV-tuotantoja. Osuuskunnassa vastuu on opiskelijoilla, mutta vastaava opettaja on käytävissä ja apuna valmentajan tavoin. Osuuskunnassa opiskelijat päättävät itse, mitä projekteja ottavat tehdäkseen. He myös kantavat itse mahdolliset riskit ja projekteista saavat voitot tulevat osuuskunnalle, jossa niitä käytetään esimerkiksi kulujen maksuun, investointeihin ja palkkoihin. Projekteissa ei tarvitse olla sen kummemmin mitään opettavaisia aspektia eikä asiakkaalla ei ole vastuuta opettaa opiskelijoita, mutta opiskelijastatus näkyy kuitenkin ainakin toistaiseksi osuuskunnan hinnoittelussa. (Haastateltava: Media 2.)

Opiskelijat tarjoavat yrityksille ja yhteisöille osaamistaan erilaisten projektien muodossa. TAMKin opiskelijoiden osuuskunnat ottavat vastaan toimiksiantoja liiketalouden, tietojenkäsittelyn, musiikin ja median sekä tietotekniikan aloilla. (TAMK: Opiskelijaprojektit 2018.)

TAMK markkinoi hyvin maltillisesti opiskelijaosuuskuntia. TAMKin verkkosivuilta löytyy ainoastaan edellä mainittu teksti opiskelijaosuuskuntiin liittyen.

TAMKilta löytyy hyvin erilaisia sopimus pohjia, myös luottamuksellisia tehtäviä varten. Niistä on ollut paljon hyötyä ja ne on helpottaneet työskentelyä asiakasprojektien parissa. Oiva-nimistä sähköistä työkalua yritetään rakentaa sellaiseksi, että sieltä löytyisi kaikki tarvittava tieto projekteja varten. Kaikki tarvittava tieto on nykyäänkin löydettävissä, mutta tarvittavan tiedon löytäminen siitä kaikesta massasta koetaan hankalaksi. (Haastateltava: Media 3.)

5.3 Tietojenkäsittely

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa on kaksi tapaa tehdä asiakasprojekteja: pakollisiin opintoihin kuuluva asiakasprojektikokonaisuus ensimmäisenä opiskeluvuotena ja sen jälkeen Games Academyn peliprojektit, joissa on mahdollista suorittaa palkallinen työharjoittelu.

Tietojenkäsittelyn asiakasprojektit kulkevat hyvin muiden opintojen ohessa. Koko vuosikurssille järjestettävä asiakasprojektikokonaisuus nivoo useita kursseja yhteen, eikä ole sinällään oma, erikseen arvioitava, kurssinsa. Kurssi järjestetään jo ensimmäisen lukuvuoden kevätlukukaudella. Asiakasprojektia käytetään hyväksi eri kursseilla niin, että oppimista voidaan soveltaa asiakasprojektiin, jolloin opiskelijat pääsevät heti kokeilemaan oppejaan käytännössä. Opiskelijoilta on saatu tästä käytännöstä hyvää palautetta. (Haastateltava TiKo 2.)

Toinen tapa tehdä asiakasprojekteja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa on erillinen peliprojekti, joita tulee usein opettajien kautta. Näitä projekteja toteutetaan Games Academy -nimen alla. Games Academy on tietojenkäsittelyn peliopiskelijoiden ja Media and Arts -koulutuksen yhteinen brändi. Tietojenkäsittelyn koulutusohjelman peliopiskelijat ja Media and Arts -koulutuksen opiskelijat tekevät yhdessä toisen vuoden opintonsa. Games Academy tekee neljästä viiteen projektia vuosittain ja määrää pidetään hyvänä. (Haastateltava: TiKo 1)

Peliprojektit Games Academyllle tulevat pääosin kuulopuheiden perusteella, verkostojen kautta tai internetsivujen, www.gamesacademy.fi, välityksellä. Yhteyshenkilönä toimii vastaava opettaja, joka kokoaa projekteihin työryhmät ja neuvottelee sopimukset asiakasyrityksen ja opiskelijaryhmän välillä. Hän vastaa myöskin resursoinnista ja työn valmistumisesta aikataulussa. Laskutuksesta ja palkanmaksusta vastaa TAMK EDU, jonka kautta asiakasprojektien tuotanto pyörii.

Games Academyn tuotannoissa opettaja toimii valmentajan tavoin projekteissa ja opiskelijat kantavat vastuun omasta työskentelystään ja sitoutuvat projektiin työn vaatimalla tavalla. Projektityö tehdään koulun omissa projektitiloissa TAMK:n Kuntokadun toimipisteessä.

Tietojenkäsittelyn edustaja toi esiin TAMK Viestintäpalveluiden osuuden asiakashankinnassa. Haastateltavan mielestä TAMK:n internet-sivulta on vaikea löytää mitään tietoa yrittäjille tarjottavista yhteistyömahdollisuuksista. Hän kaipasi TAMK:n puolesta selkeitä väyliä asiakashankintaan ja toivoi nettisivuille näytteitä koulutusohjelmissa tuetuista asiakasprojekteista. (Haastateltava: TiKo 1)

5.4 Proakatemia

Proakatemiassa tehdään pääosin pelkästään erilaisia asiakasprojekteja. Tämä koulutusohjelma eroaa suuresti TAMK:n muista koulutusohjelmista, sillä toiminta tapahtuu pitkälti opiskelijoiden omien yritysten eli opiskelijaosuuskuntien kautta. Opiskelijat hankkivat itse asiakkaita tai yritykset ottavat yhteyttä Proakatemian internetsivujen kautta. Osa projektitarjouksista tulee myös TAMK Viestinnän kautta.

Proakatemiassa opiskelijat hinnoittelevat itse tuotteensa ja työnsä sekä päättävät, mitä projekteja ottavat. Asiakkaalla ei ole pedagogista vastuuta projekteissa, vaan Proakatemian yritykset toimivat kuin mikä tahansa yritys. Asiakastöitä tehdessään he eivät välttämättä edes mainitse olevansa opiskelijoita. Yleensä hinnoittelu muuttuu selkeästi opintojen edetessä, itsevarmuuden ja ammattitaidon karttuessa. Aluksi hinnoissa saattaa näkyä opiskelija-status ja silloin myös asiakkaalle kerrotaan, että kyseessä on opiskelijoista koostuva yritys. Opiskelijat tekevät itse omat sopimuksensa asiakkaan kanssa. TAMK ei ole vastuussa heidän työstään. (Haastateltava: Pro 1)

Proakatemiassa ei oltu tietoisia TAMK:n projektiohjeista tai -malleista, joten niitä ei myöskään koettu tarpeelliseksi. Haastateltavat olivat tyytyväisiä käyttämiinsä malleihin ja kokivat ne toimiviksi sekä työskentelyn että oppimisen kannalta (Haastateltavat: Pro 1 sekä Pro 2)

6 KEHITYSEHDOTUKSET

Tutkimuksessa selvisi, että eri koulutusohjelmilla on hyvin erilaiset tarpeet projektinohjaukseen. Projektit ovat keskenään erilaisia ja niitä toteutetaan eri pohjalta.

Proakatemia erosi kahdesta muusta koulutuksesta yrittäjämäisen opiskelutavan vuoksi. Media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutusohjelmissa on samankaltainen asiakasprojekti-kurssi, jonka toimintatavoissa on keskenään joitain yhtäläisyyksiä, mutta loppujen lopuksi nekin toimivat eri pohjalta. Media-alan koulutusohjelmassa asiakasprojekti on oma kurssikokonaisuutensa, kun taas tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa itse asiakasprojekti ei ole itsenäinen kurssi, vaan useat eri kurssit nivoutuvat asiakasprojektin ympärille.

Haastateltavista kukaan ei toivonut tiukkoja projektinohjausmalleja vaan nopeaa toimintaa edesauttavia ohjeistuksia, jotka selkeyttäisivät toimintaa. Kaikissa koulutusohjelmissa oltiin suhteellisen tyytyväisiä asiakasprojektien hallinnan nykytilaan, sillä opettajat olivat saaneet itse kehittää omia projektinhallintamallejaan. Kaikissa koulutusohjelmissa oltiin myös yhtä mieltä siitä, että projektinohjaukselle on varattu riittävästi resursseja.

TAMK:n Internetsivuilta löytyy tietoa opiskelijaprojekteista, mutta osuuskunnista tietoa löytyy hyvin rajallisesti, vain maininnan verran. Lisäksi näytteet TAMKissa tehdyistä opiskelijaprojekteista antaisi potentiaaliselle asiakkaalle konkreettista ja tarpeellista tietoa siitä, mitä opiskelijat pystyvät tekemään ja millaisia projekteja TAMKissa yleensäkin toteutetaan. (TAMK, 2018.)

Haastatteluissa kävi ilmi, että koulutusohjelmiin toivottiin helppoja ja selkeitä ohjeistuksia ja haastateltavat suosivat ketteriä projektimalleja. Orjallista seuraamista vaativaa projektinohjausmallia ei haluttu mihinkään koulutusohjelmaan vaan helppoutta ja joustavuutta pidettiin tärkeänä, jotta nopea reagointi projekteja koskeviin päätöksiin olisi mahdollista jatkossakin.

Erityisesti Media-alan ja TiKo:n edustajat toivoivat sähköistä järjestelmää, jolla pystyisi helposti seuraamaan rinnakkain käynnissä olevien projektien resursointia, aikatauluja ja vaiheita. Media-alan koulutusohjelmaan toivottiin helpotusta aikatauluseurantaan, sillä

eri tuotantovaiheissa tarvitaan eri määrä niin henkilö- kuin kuvausresursseja. Olisi tärkeää pystyä seuraamaan, milloin milläkin ryhmällä on esimerkiksi kuvaukset, sillä TAMK:n kuvauskalustoresurssit ovat rajalliset. Lisäksi ohjelmiston tulisi selventää, missä opiskelijat milloinkin ovat, jolloin läsnäoloseuranta luennoilla helpottuisi. (Haastateltavat: Media 1, Tiko 1.)

6.1 Media-ala

Median koulutusohjelmassa isoimpana toiveena on sähköinen järjestelmä päällekkäisten projektien ja koko projektikentän hallintaan. Haastatteluihin osallistuneet opettajat olivat tietoisia TAMK:n ohjeistuksista ja niitä sovellettiin tilanteesta riippuen. Median koulutusohjelmassa oltiin suhteellisen tyytyväisiä nykyiseen TUUBI-projektinohjausmalliin, sillä se asettaa sopivasti vaatimuksia ja varmistaa riittävän seurannan, jotta TAMK:n edustajat tietävät, missä vaiheessa oppilaiden projektit ovat.

Media-alan koulutusohjelmassa asiakasprojektien opettavuutta pidetään tärkeänä ja asiakkaan tehtäviin kuuluu palautteen antaminen. Proakatemian toimintatavoista poiketen media-alan koulutusohjelmassa opiskelijat eivät pääosin itse saa rahallista korvausta asiakasprojekteissa työskentelystä vaan he saavat sen sijaan projekteista opintopisteitä.

Media-alan opiskelijoista koostuva osuuskunta Co-opolis toimii itsenäisesti eikä sillä ollut toiveita TAMK:n suuntaan asiakasprojektien hallinnan suhteen. (Haastateltava: Media2)

Tutkimuksen perusteella suosittelisin kehittämään asiakasprojekteja varten selkeät ja ytimekkäät ohjeistukset, jotka olisivat helposti löydettävissä. Ohjeistuksista olisi hyvä tulla esille esimerkiksi rahankäsittelyyn ja palkkaukseen liittyvät ohjeet. Hinnoitteluun ei tutkimuksen mukaan ollut selkeää systeemiä, joten esimerkkihinnasto voisi olla myös hyödyksi.

6.2 Tietojenkäsittely

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa on kahdenlaisia asiakasprojekteja: kurssimuotoinen asiakasprojekti koko vuosikurssille sekä työharjoitteluna tehtävät palkalliset asiakasprojektit.

Suuremman asiakasprojektikonaisuuden koordinointi toimii hyvin. Sekä opettajat, että oppilaat vaikuttavat olevan nykyiseen malliin tyytyväisiä. Haastattelussa nousi kuitenkin esiin, että TAMKilta toivottaisiin lisää tukea asiakashankintaan, joka on tällä hetkellä yhden opettajan harteilla. (Haastateltava: TiKo 2)

Games Academyssa TAMK:n projektiohjeita ei oteta asiakasprojekteissa mitenkään huomioon eikä TAMK:n projektinohjausmalleja käytetä. Joissain projekteissa seurataan asiakkaan asettamaa projektinohjausmallia. Selkeyttä ja helppoja käytäntöjä toivottiin erityisesti palkanmaksuun ja palkkaukseen. (Haastateltava: Tiko 1)

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelmaan ei kaivattu varsinaisia projektinohjausmalleja, mutta selkeistä ohjeistuksista katsottiin voivan olevan hyötyä, jotta prosessit sujuisivat vaivattomammin ja projektin eri vaiheissa tiedettäisiin paremmin, miten asioiden kuuluu mennä. Etenkin EDU:n kanssa ei ole aina ollut ihan selkeitä toimintamalleja.

Koulutusohjelman molemmat edustajat pitivät TAMK:n ohjeistuksia hankalina ja jäykkinä. Haastateltavat mainitsivat TAMK:n verkkosivujen olevan asiakasprojektien näkökulmasta kankeat ja he toivoivat asiakasprojekti- ja yhteistyömahdollisuuksille selkeämpää näkyvyyttä internetsivuilla. Lisäksi haastateltavat pitivät tärkeänä, että opiskelijoiden tekemistä töistä olisi helposti löydettävissä näytteitä TAMK:n omilta verkkosivuilta. (Haastateltavat: Tiko 1, Tiko 2)

6.3 Proakatemia

Proakatemialla oltiin erittäin tyytyväisiä nykyiseen tapaan toimia. Ohjeistukset olisivat tervetulleita, mutta mitään pakottavia ohjausmalleja ei haluttu, sillä se veisi haastateltavien mielestä resursseja itse työskentelyltä. (Haastateltavat: Pro 1, Pro 2)

Projektit ovat myös keskenään niin erilaisia, ettei niissä ole välttämättä kovin paljon yhtymäkohtia, jolloin yhteisen projektinohjausmallin toteuttaminen eri projekteissa voisi olla hankalaa.

Valmentajan näkökulmasta selkeät ohjeistukset olisivat tervetulleita, mutta niiden tulisi olla helposti löydettävissä ja sovellettavissa erilaisiin projekteihin. Tutkimukseen osallistunut opettaja ei kokenut byrokraattisia ja pakottavia projektinohjausmalleja tarpeellisiksi tai hyödylliseksi Proakatemiassa suoritettavien opintojen kannalta vaan toivoi jatkossakin käytettävän ketteriä projektimalleja. (Haastateltava: Pro2)

Opiskelijat näkivät opettavaiseksi asioiden opetteluun alusta alkaen, eivätkä toivoneet saavansa mitään valmiita malleja, joita tulisi ainakaan orjallisesti seurata. Omien projektinhallintamallien kehittelyä pidettiin siis oleellisena osana opintoja. (Haastateltava: Pro1)

Tutkimustulosten valossa suosittelen harkitsemaan, kannattaako koulutusohjelmalle kehittää lainkaan yhtenevää projektinohjausmallia. Suosittelisin jopa miettimään, kannattaisiko koulutusohjelman toimintatavoista ottaa mallia ja hyödyntää niitä mahdollisesti muiden koulutusohjelmien asiakasprojekteissa. Opiskelijat olivat erittäin vastuuntuntoisia ja motivoituneita projektityöskentelystä ja projektinohjaus toimi tutkimuksen mukaan hyvin.

7 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Jokainen haastateltava edusti koulutusohjelmaansa omasta näkökulmastaan ja omiin kokemuksiinsa peilaten. Tutkimustulos ei kerro suoraan totuutta, mutta antaa viitteitä siitä, mikä tällä hetkellä eri koulutusohjelmissa toimii ja mihin osa-alueille toivottaisiin kehitystä. Haastateltavat esiintyvät tutkimuksessa nimettöminä, sillä haastateltavat eivät välttämättä edusta yleistä käsitystä kyseisistä asioista.

Tutkimus toteutettiin pitkällä, noin vuoden aikavälillä, jolloin osa tutkimustuloksista saattaa olla osittain vanhentunutta jo tutkimuksen valmistumisen hetkellä.

8 YHTEENVETO

Tämä opinnäytetyö on selvitys Tampereen ammattikorkeakoulun opintoihin liittyvien asiakasprojektien hallinnan nykytilasta. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutuksille sekä Proakatemialle yhteistä sovellettavissa olevaa asiakasprojektihallintamallia varten. Tutkimus tehtiin, jotta jatkuvasti lisääntyvien asiakasprojektien hallintaa saataisiin yhdenmukaistettua ja selkeytettyä sekä TAMKin edustajille, opiskelijoille että asiakkaille. Tutkimusmenetelmänä käytettiin teemahaastattelua.

Tutkimuksessa oli mukana kolmen eri koulutuksen edustajia. Mediapoliksen kampuksella toimivassa media-alan koulutuksessa tehdään AV-tuotantoja ja koulutuksessa on käytössä Tuubi-projektinhallintamalli. Media-alan opiskelijoilla on myös oma osuuskuntansa, Co-opolis, joka tuottaa pienimuotoisia AV-tuotantoja. Samalla kampuksella toimii myös englanninkielinen mediakoulutus Degree programme in Media and Arts, joka tekee toisena lukuvuonna yhteistyötä Tietojenkäsittelyn koulutuksen pelituotannon opintopulun kanssa Games Academy -brändin alla. Tietojenkäsittelyn koulutuksessa tehdään myös kurssimuotoinen koko vuosiluokan asiakasprojekti ensimmäisenä lukuvuonna. Tietojenkäsittelyn koulutus toteutetaan TAMKin pääkampuksella. Kolmas tutkimukseen osallistunut taho oli Proakatemia, joka pyörii osuuskuntatoiminnan ympärillä. Opiskelijat opiskelevat pääosin johtamisen ja yrittämisen opintoja, mutta Proakatemialla on myös muun muassa fysioterapian ja pelituotannon opiskelijoita.

Kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat suhteellisen tyytyväisiä asiakasprojektien hallinnan nykytilaan. Kaikissa koulutuksissa oltiin luotu omat ja melko toimiviksi koetut tavat toimia. Koulutukset toimivat keskenään hyvin erilaisilla periaatteilla ja eri koulutusten asiakasprojektit eivät olleet suoraan verrattavissa toisiinsa. Opettajien ja oppilaiden vastuut ja motiivit vaihtelivat riippuen siitä, oliko kyse opintoihin kuuluvasta pakollisesta asiakasprojekti-kurssista vai opiskelijaosuuskuntien asiakasprojekteista.

Yhdessäkään koulutuksessa ei toivottu pakollisia ja orjallisesti noudatettavia projektinhallintamalleja ja ylimääräistä byrokratiaa haluttiin välttää. Sen sijaan ns. ketterä malli eli

selkeät ohjeistukset ja toimintamallit muun muassa palkkauksen, asiakashankinnan ja rahaliikenteen sujumisen suhteen olisivat toivottuja. Ohjeista toivottiin kevyempiä ja selkokielisempiä kuin nykyään ja kieltolistojen sijaan toivottiin selkeitä ohjeita.

Hinnoitteluun ei ollut selkeitä malleja missään koulutuksessa, mutta toistaiseksi rahaasiat ovat kuitenkin sujuneet suhteellisen hyvin ja hinta on määräytynyt tapauskohtaisesti ilman selkeitä hinnastoja tai ohjeistuksia. Työn hinnan yhtenäistäminen koulutusten kesken voisi olla tutkimuksen mukaan suositeltava vaihtoehto, mutta mahdollinen yhtenäistäminen ei koske osuuskuntia.

Tutkimuksessa selvisi, että media-alan koulutuksessa olisi tarvetta ohjelmistolle, jolla voisi tarkastella ja hallita samanaikaisesti käynnissä olevia projekteja sekä niiden resursseja ja tätä kautta taata kuvauskaluston riittävyys kaikkiin projekteihin.

Esille nousi huomio siitä, että osuuskunnista ei löytynyt helposti tietoa TAMKin Internet-sivuilta eikä opiskelijoiden työnäytteitä ollut saatavilla. Asiaan toivottiin pikaisesti muutosta.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää asiakasprojektien hallinnan nykytilaa media-alan ja tietojenkäsittelyn koulutuksissa sekä Proakatemiassa. Tutkimus tuo esille, mitkä toimintatavat koulutuksissa on käytössä, mihin toivotaan muutosta ja mikä tällä hetkellä haastateltavien mielestä toimii.

Lisätutkimusta voisi tehdä esimerkiksi sitä, minkä takia TAMKin valmiit projektiohjeet eivät olleet tutkimushetkellä aktiivisessa käytössä kaikissa koulutuksissa ja miksi koulun yleisiä projektiohjeita ei koettu tarpeellisina asiakasprojektien kannalta.

LÄHTEET

KIRJAT

Hannus, J. 1995. Prosessijohtaminen. 4. painos. Gummerus, Jyväskylä.

Jansson, R. & Juselius, P. Projektiopas Ideasta liiketoimintaan, Tekes, Helsinki 2004.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. 1. painos. Tallinna: Gaudeamus Oy.

Vihervaara, T. Yritysyhteistyö opetuksessa, Helsinki 2015.

ARTIKKELIT JA MUUT VERKKOLÄHTEET

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Proakatemia. Luettu 1/2018.
<http://www.tamk.fi/web/tamk/proakatemia>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Media-ala. Luettu 1/2018.
<http://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/49493>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Media and Arts. Luettu 1/2018.
<http://www.tamk.fi/web/tamk/media-and-arts>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Tietojenkäsittely. Luettu 2/2018
<http://www.tamk.fi/tietojenkäsittely-paiva>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Tietojenkäsittelyn koulutus. Luettu 1/2018.
<http://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/49535>

Tampereen ammattikorkeakoulu. Tuubi-ohjeistus. Tabula-toteutus. 2017. Luettu 5/2017.
<http://tabula.tamk.fi/course/view.php?id=1212>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Yhteistyömahdollisuudet. Luettu 2/2018.
<http://www.tamk.fi/web/tamk/yrityksille>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2017. Opiskelijaprojektit. Luettu 11/2017.
<http://www.tamk.fi/web/tamk/opiskelijaprojektit>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Games Academy. Luettu 1/2018.
<http://www.gamesacademy.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu: Pelikoulutus. 2017. Luettu 12/2017
<http://www.pelikoulutus.fi/opinnot>

Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö: Opiskelijaosuuskunnat oppimisen menetelmänä. 2017. Tekijät: Airila, K. & Kiviranta, M. Luettu 1/2018.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134010/Airila_Kalle_Kiviranta_Mikko.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Media-alan opiskelijoiden osuuskunta Co-opolis. Luettu 1/2018
<https://www.co-opolis.com/>

Tampereen ammattikorkeakoulun strategia. Luettu 3/2017.
<http://www.tamk.fi/strategia>

Metropolian ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö, Lean management- prosessijohtamis- malli, 2012. Tekijä: Hirvonen, H. Luettu 2/2018
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/51603/Hirvonen_Henri.pdf?sequence=1

Projekti-instituutti: projektijohtamisen sanastoa. Luettu 12/2017.
https://www.projekti-instituutti.fi/materiaalit/projektijohtamisen_sanastoa

Project Management Body of Knowledge 1996. Projektin määritelmä. Luettu 8.2.2017.
<http://www.ling.helsinki.fi/kit/2006k/clt310pro/yleista/maaritelma.shtml>

Tampere3. Luettu 2/2018
<https://www.tampere3.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu: Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta. Luettu 2/2018.
<https://intra.tamk.fi/group/kompassi/tki-toiminta>

HAASTATTELUT

Proakatemia, opiskelija, Haastateltava 1 (Pro 1), 14.3.2017, haastattelija Anni Koskela

Proakatemia, valmentaja, Haastateltava 2 (Pro 2), 13.3.2017, haastattelija Anni Koskela

Media-alan koulutusohjelma, haastateltava 1 (Media 1), 22.3.2017, haastattelija Anni Koskela

Media-alan koulutusohjelma, haastateltava 2 (Media 2), 16.3.2017, haastattelija Anni Koskela

Media-alan koulutusohjelma, haastateltava 3 (Media 3), 20.3.2017, haastattelija Anni Koskela

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma, haastateltava 1 (Tiko 1), 13.11.2017, haastattelija Anni Koskela

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma, haastateltava 2 (Tiko 2), 2.11.2017, haastattelija Anni Koskela

LIITTEET

1(4)

Liite 1. Kehittämissuunnitelma

Pertti Näränen ja Anneli Karppinen versio 2, 24.10.2016

Kehittämishankkeen lähtökohdat, tausta ja tarve

Projektioppiminen on ammattikorkeakouluissa yleinen pedagoginen periaate ja metodi. Se on havaittu tehokkaaksi tavaksi kehittää laaja-alaista osaamista. Projektioppiminen voi tuottaa tutkimus- ja kehittämistaitoja sekä vahvistaa projektiosaamista. Eri koulutusaloilla voi olla suuria alakohtaisia eroja siinä, miten projektioppimista toteutetaan. Yhteistä eri aloille on kuitenkin prosessi, jossa on mukana lähtötilanteen arviointi, ongelmaan tai haasteeseen liittyvä tavoitteiden asettelu, projektin ohjattu toteutus ja lopuksi arviointi, palaute ja jatkotoimenpiteistä sopiminen.

Asiakkuuksien kehittäminen on TAMKissa entistä keskeisempi strateginen tavoite. Tähän on sekä taloudellisia perusteita opetuksen valtionrahoituksen vähennyttyä merkittävästi että pedagogisia ja opiskelijoiden työllistymiseen liittyviä syitä. Maksullisten palveluiden tuottaminen ja tilausprojektien tekeminen opiskelijavoimin lisääntyvät tämän vuoksi eri aloilla.

Asiakasprojekteja toteutetaan TAMKissa hyvin monien erilaisten prosessien ja mallien kautta. Laajojen, vuosittaisten kumppanuussopimuksien rooli lienee TAMKissa selkeimmin organisoitu. Asiakasprojekteja tehdään kuitenkin määrällisesti enemmän osana kurssitoimintaa sekä erilaisten projektiryhmien ja projektiopintojen kautta. Projektitoimintaa on myös jossain määrin tuotteistettu tai konseptoitu maksavien asiakkaiden tarpeita palvelevalla tavalla (esim. mittaus- ja analyysipalvelut). TAMKissa tehdään lisäksi paljon maksullisia projekteja opiskelijaosuuskuntien kautta.

Erilaisten projektien määrän lisääntyessä haasteeksi tulevat erityyppisten projektien sekä rinnakkain toteutettavien projektien hallinta sekä niiden ohjaaminen koulutusyksikössä. Haasteena on myös, miten projekteista kommunikoidaan asiakkaiden ja toimeksiantajien kanssa. Siksi on tärkeää tehdä TAMKin opiskelijoiden asiakasprojektien prosessit näkyviksi, jotta projektin eri osapuolet hahmottavat ne samalla tavalla ja toimintatavoista voidaan sopia.

Kehittämishankkeen aihe, päämäärä ja tavoite

Projektin suunnittelu ja projektinhallinta ovat asiakkaille tehtävissä maksullisissa 1 (4) tilaustöissä monilta osin erilaisia ja vaativampia prosesseja kuin puhtaasti kurssien sisällä

tehtävissä opiskeluun liittyvissä projekteissa. Tilaustöihin liittyy haasteina mm. hinnoittelu ja sen läpinäkyvyys sekä yrityksen ja opiskelijoiden kanssa tehtävät sopimukset tekijänoikeuksien siirrosta ja mahdollisista teollisoikeuksista ja luottamuksellisuudesta.

2 (4)

Myös projektin sisältöä ja aikataulua voi tilaustöissä joutua muuttamaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ennakkosuunnittelusta poikkeavalla tavalla, mikä haastaa perinteisen opetus suunnitelman.

Kehittämishankkeen aiheena on asiakasprojektien projekti- ja ohjausprosessien tekeminen näkyviksi ja projektien yleinen ohjeistus. Projektitoiminnan perinteisten mallien rinnalla tarkastellaan ketteriä malleja ja niiden sovellusmahdollisuuksia asiakasprojekteihin

Hankkeen tavoitteet

1. Selvittää TAMK:n asiakasprojektimallit ja käytännöt. Esimerkkitaapauksina ovat Media-ala, Tiko ja ProAkademia.
2. Selvittää TAMK:n opiskelijaosuuskuntien määrä ja tilanne. Keskeisinä tutkimuskohteina ovat opettajaohjaus, palaute, riskienhallinta.
3. Esitellä asiakasprojektien toteuttamisen malleja ja projektinhallinnan digitaalisia työkaluja sekä tehdä näkyviksi projektiprosessit.
4. Selvittää miten asiakasorganisaatiot kokevat erilaiset projektiohjausmallit.
5. Selvittää miten opiskelijat (toinen asiakasnäkökulma) kokevat erilaiset ohjausmallit (motivaatio, projektien omistajuus, proaktiivisuus eri malleissa jne.)

Edellä mainittujen tutkimuskohteiden pohjalta nousevat hankkeeseen osallistuvien opiskelijoiden opinnäytetöiden aiheet. Tiedonhankinnassa käytetään TAMK:n myytävien palvelujen yksikön toimintamalleja ja palveluja (mm. toteutus ja hinnoittelu). Tutkimushanke esittelee erilaisia vaihtoehtoja maksullisten asiakasprojektien hoitamiseen ja antaa näin eväitä koulutusyksiköissä tehtävän asiakasprojekteihin liittyvän päätöksenteon tueksi. Hanke ei pyri mallintamaan yhtä, jäykkää tilausprojektien hoitamisen normistoa, vaan lähtökohtana on alakohtaisten ja projektikohtaisten erojen tunnistaminen. Keskeistä on myös opiskelijoiden ja ohjaajien projektiosaamisen vahvistaminen sekä opiskelijoiden oppimisen ja motivaation näkökulmasta tapahtuva projektitoiminnan arviointi.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa TAMK:n opiskelijaprojektien yleinen ohjeistus, joita voi soveltaa projekti- ja koulutusala kohtaisesti. Tarkoitus on tuottaa digitaalinen, visuaalisesti selkeä, helppokäyttöinen ohjeistus sekä lyhyt, yhdelle liuskalle mahtuva asiakasprojektien perusmallin graafinen kuvaus.

3 (4)

Hankkeen hyödyt ja tulokset

Hankkeen tuottama perusmalli voi toimia työkaluna ainakin neljään suuntaan:

1. Perusmalli voi auttaa koulutusyksiköitä arvioimaan ja resursoimaan asiakasprojektien vaatimaa työmäärää ja hinnoittelua ja ennakoimaan vaadittavia sopimuksia.
2. Perusmalli auttaa projektiin osallistuvia opiskelijoita ymmärtämään oman roolinsa ja arvioimaan toiminnan laajuutta ja aikajännettä.
3. Selkeä perusmallin kuvaus tuo näkyviin asiakkaalle tai toimeksiantajalle prosessin kulun sekä häneltä edellytettävät palautteet, neuvottelut ja sopimukset prosessin eri vaiheissa.
4. Malli auttaa parantamaan projektin riskienhallintaa ja selkeyttää vastuunjakoja. Hankkeen tuottamaa tietotaitoa on tarkoitus hyödyntää sekä opiskelijoiden että ohjaajien projektiosaamisessa. Hankkeen tuloksena syntyvä perusmalli palvelee myös asiakkaita ja toimeksiantajia tehden TAMK:n projektiprosessit näkyviksi.

Ohjeistus tukee myös projektien ohjaamista, jos siihen saadaan liitettyä eri tahoille sopivia, helppokäyttöisiä ja opiskelijaprojekteihin soveltuvia projektinhallinnan työkaluja.

Kehittämishankkeen toteutussuunnitelma

Hankkeen pohjatyö aloitetaan syksyllä 2016. Tavoitteena on, että hanke etenee mahdollisimman pitkälle keväällä 2017, koska mukana on 3 – 4 eri alojen opiskelijaa (Media-ala, Tiko, ProAkademia), jotka tekevät hankkeessa opinnäytetyönsä. Opiskelijat valmistuvat toukokuussa 2017. Hankeen yhteisiä kokouksia pidetään syksyllä yksi ja keväällä kaksi. Hankkeessa on mukana 4 - 5 opettajaa ohjaamassa hanketta ja opinnäytetöitä. Opinnäytetöitä ohjaavat opettajat tapaavat ohjattavansa sopimuksen mukaan. Eri koulutusohjelmissa opinnäytetyöprosessit toteutetaan eri tavoin.

Arviointi

Hankkeen tuloksia arvioidaan kokeilemalla ohjeistusta syksyllä 2017. Arviointityöhön osallistuvat opiskelijaprojekteihin osallistuvat opiskelijat ja ohjaajat sekä toimeksiantajien edustajat.

4 (4)

Vaikuttavuus ja seuranta

Hankkeen tuloksena syntyvä perusmalli ohjeineen asetetaan TAMKissa OPS-työryhmän, laatutyöryhmän ja viestintäyksikön kommentoitavaksi, minkä perusteella mallia kehitetään edelleen.

Liite 2. Haastattelukysymykset

1(2)

- 1) Millä tavalla olet tekemisissä asiakasprojektien kanssa?
- 2) Mitä väyliä asiakasprojektit tulevat?
- 3) Kuinka monta projektia tehdään vuosittain? Millaisia projekteja (maksulliset projektit, asiakastyöt, jotka tilattu, yhteistyöprojektit jne.)
- 4) Miten projektien ottamisesta tai hylkäämisestä päätetään?
 - a) Millaisin kriteerein projektit valitaan?
 - b) Miten TAMK:n ja koulutusalan strategia ja tavoitteet otetaan huomioon valintaa tehtäessä?
- 5) Miten opiskelijaprojektit hinnoitellaan?
 - a) Millaiset ovat käytännöt?
 - b) Kuka hinnoittelusta vastaa? Miten hinnoitellaan?
 - c) Tekijänoikeudet ja teollisuusnoikeudet?
- 6) Mikä on asiakkaan rooli projektissa?
 - a) Milloin asiakas tapaa työryhmän ensimmäisen kerran?
 - b) Onko asiakasyrityksellä tai -yhteisöllä selkeä yhteyshenkilö?
 - c) Kuka kommunikoi asiakkaan kanssa projektin aikana?
 - d) Onko asiakkaalla velvollisuuksia opiskelijaryhmää kohtaan? Miten asiakas osallistuu ohjaukseen?
 - e) Mikä on asiakkaan vastuu opiskelijaprojektien riskien suhteen?
- 7) Mikä on TAMK:n henkilökunnan vastuu asiakasprojektissa?
 - a) Vastaavan opettajan rooli?
 - b) Miten oppilaan oppimista ohjataan asiakasprojektissa?
 - c) Mitä resursseja opettajille on varattu?
- 8) Mikä on opiskelijoiden vastuu asiakasprojektissa?
- 9) Miten projekti viedään alusta loppuun?
 - a) Miten asiakasprojekteja hallitaan koulutusohjelmassanne tällä hetkellä?
 - b) Kuvail, miten asiakasprojekteja ohjataan ja toteutetaan koulutusohjelmassanne?
 - c) Miten TAMK:n yhteiset projektiohjeet otetaan huomioon? Kumppanuussopimukset ohjeineen? Miten TAMK:n projektiohjausmallit toteutuvat koulutus
 - d) Kommunikointi asiakkaan kanssa? Kuka yhteyshenkilönä?
 - e) Lähtötilanteen arviointi, tavoitteiden asettaminen, projektin ohjattu toteutus, lopussa arviointi, palaute ja jatkotoimista sopiminen. Miten toteutetaan?
 - f) Miten sovitetaan koulun aikataulu ja asiakasprojektin aikataulut?

- 10) Mitä muutoksia toivoisitte asiakasprojektihallintaan koulutusohjelmassanne? (2/2)
- a) TAMK:n rooli?
- 11) Mikä asiakasprojektihallintamallissanne toimii hyvin tällä hetkellä?
- 12) Miten useita rinnakkain toteutettavia projekteja hallitaan kokonaisuutena?
- a) Onko jokin projektinhallintaohjelma käytössä?
 - b) Onko olemassa joku tietty henkilö, joka koordinoi asiakasprojekteja?
- 13) Vapaa sana